

俄语 你我他

吴 性 存 编 著

РУССКИЙ ЯЗЫК

中国广播电视出版社

编者的话

一、《俄语你、我、他》系黑龙江人民广播电台专约吴性存副教授按照广播特点编著，每课录制 30 分钟。吴性存同志系黑龙江大学副教授，不仅具有丰富的教学经验，且编著甚丰，先后编著有《现代标准俄语 40 课》、《广播函授俄语》（4 册）、《俄语视听教程》、《结识》、《舒立克、瓦夏和动词》、《俄语》及俄语自学教材多种。

二、本书是以实用为主的标准俄语基础教材，并吸收了独联体形成后许多新的俄语语汇，至今这些语汇尚未在已出版的俄语教科书中得到反映。

三、本书增添了许多处在黑龙江省和哈尔滨市特色的会话内容，如本书中许多对话都是在哈尔滨市内录制的。

四、本书附有标准俄语磁带，磁带系本台专请独联体语言学教师录制。

五、本书的编写注意了深入浅出，循序渐进的原则，题材新颖，富有情趣。句式、文法以简单实用为主，力求做到通俗易懂，大众化和口语化。

黑龙江人民广播电台

一九九三年二月

《俄语你我他》编辑委员会

主任委员：张志忠

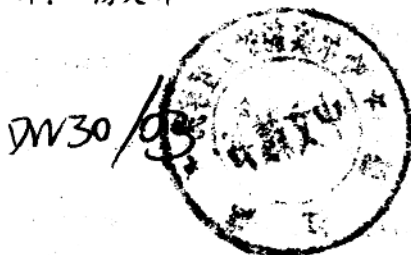
副主任委员：丛林、纪有伦、刘向晨

委员：满汝毅、刘玉平、张志忠、丛林
纪有伦、刘向晨

审校：满汝毅

责任编辑：杨晓梅

封面设计：杨天舜

Алфавит 字母表

字 母		字 母 名 称	字 母		字 母 名 称
印刷体	书写体		印刷体	书写体	
А а	<i>Аа</i>	а	П п	<i>Пп</i>	пэ
Б б	<i>Бб</i>	бэ	Р р	<i>Рр</i>	эр
В в	<i>Вв</i>	вэ	С с	<i>Сс</i>	эс
Г г	<i>Гг</i>	гэ	Т т	<i>Тт</i>	тэ
Д д	<i>Дд</i>	дэ	У у	<i>Уу</i>	у
Е е	<i>Ее</i>	ёэ	Ф ф	<i>Фф</i>	эф
Ё ё	<i>Ёё</i>	ёо	Х х	<i>Хх</i>	ха
Ж ж	<i>Жж</i>	жэ	Ц ц	<i>Цц</i>	цэ
З з	<i>Зз</i>	зэ	Ч ч	<i>Чч</i>	че
И и	<i>Ии</i>	и	Ш ш	<i>Шш</i>	ша
Й й	<i>Йй</i>	и краткое	Щ щ	<i>Щщ</i>	ща
К к	<i>Кк</i>	ка	Ъ ъ	<i>Ъ</i>	передний знак
Л л	<i>Лл</i>	эль	Ы ы	<i>Ы</i>	Ы
М м	<i>Мм</i>	эм	Ь ь	<i>Ь</i>	мягкий знак
Н н	<i>Нн</i>	эн	Э э	<i>Ээ</i>	э
О о	<i>Оо</i>	о	Ю ю	<i>Юю</i>	йу
			Я я	<i>Яя</i>	йа

拼音练习表

元音 辅音	а	о	у	ы	э	я	ё	ю	и	е
б	ба	бо	бу	бы	бэ	бя	бё	бю	би	бе
п	па	по	пу	пы	пэ	пя	пё	пю	пи	пе
м	ма	мо	му	мы	мэ	мя	мё	мю	ми	ме
н	на	но	ну	ны	нэ	ня	нё	ню	ни	не
ф	фа	фо	фу	фы	фэ	фя	фё	фю	фи	фе
д	да	до	ду	ды	дэ	дя	дё	дю	ди	де
т	та	то	ту	ты	тэ	тя	тё	тю	ти	те
н	на	но	ну	ны	нэ	ня	нё	ню	ни	не
л	ла	ло	лу	лы	лэ	ля	лё	лю	ли	ле
р	ра	ро	ру	ры	рэ	ря	рё	рю	ри	ре
з	за	зо	зу	зы	зэ	зя	зё	зю	зи	зе
с	са	со	су	сы	сэ	ся	сё	сю	си	се
г	га	го	гу						ги	ге
к	ка	ко	ку						ки	ке
х	ха	хо	ху						хи	хе
ж	жа	жо	жу				жё		жи	же
ш	ша	шо	шу				шё		ши	ше
ц	ца	цо	цу	цы					ци	це
ч	ча	чо	чу				чё		чи	че
щ	ща	що	щу				щё		щи	ше

目 录

一、第一部分 Раздел 1

语音入门 Вводный курс русской фонетики

1. 第1讲 Занятие 1 (1—7)
2. 第2讲 Занятие 2 (8—14)
3. 第3讲 Занятие 3 (15—21)

二、第二部分 Раздел 2

俄语会话 51 题 51 个必需的俄语表达
ского языка

1. Приветствия 问候 (22—24)
2. Знакомство 结识 (25—28)
3. Профессия 职业 (29—32)
4. Подход 表明态度 (33—36)
5. Задавать вопросы 提问题 (37—39)
6. Торговая сделка 买卖 (40—43)
7. Универмаг 百货商店 (44—48)
8. Одежда 服装 (49—53)
9. Обувь 鞋 (54—58)
10. За покупками 购物 (59—63)

11. Продуктовый магазин 副食品商店	(64—69)
12. Фрукты и овощи 水果和蔬菜	(70—74)
13. Ресторан 饭店	(75—80)
14. Банкет, обед 宴会, 便餐	(81—85)
15. Гостилица 宾馆, 旅馆	(86—90)
16. В номере 在房间里	(91—95)
17. На улице 在街上	(96—100)
18. Спросите, как дойти 问路	(101—104)
19. Ехать на машине 乘车	(105—110)
20. В автобусе, троллейбусе 在公共汽车、电 车里	(111—114)
21. Взять такси 叫出租	(115—119)
22. На вокзале 在火车站	(120—126)
23. На поезде 乘火车	(127—131)
24. На самолёте 乘飞机	(132—137)
25. Путешествие по воде 水路旅游	(138—142)
26. Экскурсия по городу 游览市容	(143—147)
27. Харбинская ярмарка 哈交会	(148—153)
28. В парке, в зоопарке 在公园, 在动物园里	(154—160)
29. Погода 天气	(161—166)

30. Год, времена года, месяцы 年, 季, 月
..... (167—173)
31. Какой день? Какое число? 星期几? 几号?
..... (174—179)
32. Который час? 几点了? (180—184)
33. С праздником! 节日好! (185—191)
34. Поздравления и пожелания 祝贺和祝愿
..... (192—197)
35. Посещение завода 参观工厂 (198—204)
36. Деревня 农村 (205—210)
37. На стройке 在工地上 (211—216)
38. На почте 在邮局里 (217—223)
39. Телеграмма 电报 (224—229)
40. На телефонной станции 在电话局里
..... (230—236)
41. Звонить по телефону 打电话 ... (237—242)
42. Обмениваю валюту, вношу деньги 兑换外
币, 存款 (243—248)
43. Таможенный досмотр 验关 (249—254)
44. Паспортный контроль 护照检查处
..... (255—260)
45. На приёме у врача 看病 (261—266)
46. В аптеке 在药店里 (267—272)
47. Салон красоты, парикмахерская 美容院,

理发馆	(273—278)
48. В кинотеатре, в театре 在电影院, 在剧院里	(279—285)
49. Переговоры 谈判	(286—292)
50. Сфера сотрудничества 合作范围	(293—299)
51. Прощание 告别	(300—306)
附表	(307—319)

俄语语音入门

Вводный курс русской фонетики

第一讲 Занятие 1

- I. 俄语字母和单音 (1)
- II. 发音规则 (1)
- III. 俄语陈述句语调

I. 俄语字母和单音 (1)

俄语使用拼音文字，共有33个字母，表示42个单音。

元音 [a] Аа *Aa* 和汉语《ā》(阿) 基本相同。试发：a-a-a。

元音 [y] Уу *Uy* 和汉语《u》(乌) 相近，双唇前伸成筒状。试发：y-y-y。

元音 [o] Оо *Oo* 和汉语《duo》(多) 中的《o》近似，双唇圆撮。试发：o-o-o。

元音 [э] ЭэЭэ 和汉语《ye》(耶) 中的《e》近似。试发: э-э-э。

元音 [и] ИиИи 和汉语《i》(衣) 基本相同。试发: и-и-и。

辅音 [ы] ЫыЫы 和汉语《si》(似) 中的《i》稍近似, 发音时舌尖稍稍抬高, 整个舌头向后移, 唇角向两侧舒展。这个元音很难, 要多听多练。试发: ы-ы-ы。

辅音 [м] Мм Мм 和汉语《m》(“妈”《mā》) 中的声母相同。试发: ма-му-мо-ми-мы эм。

辅音 [п] Пп Пп 和汉语《p》(“帕”《pà》) 中的声母近似, 但不吐气。试发: па-пу-по-пэ-пи-пы。

辅音 [б] Бб Бб 是 [п] 相对应的浊辅音, 和汉语《b》(“爸”《bà》) 中的声母) 近似, 但振动声带。试发: ба-бу-бо-би-бэ-бы。

辅音 [н] Нн Нн 和汉语《n》(“拿”《ná》) 中的声母) 近似。试发: на-ну-но-ни-ны эн。

辅音 [т] Тт Тт 和汉语是《t》(“他”《tā》) 中的声母) 近似。但不吐气。试发: та-ту-то-тэ-ти-ты。

辅音 [д] Дд Дд 是 [т] 相对应的浊辅音, 和汉语《d》(“大”《dà》) 中的声母) 近似, 但振动声带。试发: да-ду-до-дэ-ди-ды。

辅音 [ф] Фф Фф 和汉语《f》(“发”《fā》) 中的声母) 相似, 但不吐气。试发: фа-фу-фо-фи-фы эф。

辅音 [в] Вв *Вв* 是 [ф] 相对应的浊辅音，上齿轻触下唇，形成缝隙振动声带。试发：ва-ву-во-вэ-ви-вы。

辅音 [с] Сс *Сс* 和汉语《s》（“丝”《sī》中的声母）近似。试发：са-су-со-си-сы эс。

辅音 [з] Зз *Зз* 是 [с] 相对应的浊辅音和汉语《z》（“扎”《zā》中的声母）近似，但振动声带。试发：за-зу-зо-зэ-зи-зы。

辅音 [к] Кк *Кк* 和汉语《k》（“咖”《kā》中的声母）相似，但不吐气。试发 ка-ку-ко-ки эк-ык。

辅音 [г] Гг *Гг* 是 [к] 相对应的浊辅音和汉语《g》（“高”《gāo》中声母）近似，振动声带。试发：га-гу-го-гэ-ги。

辅音 [х] Хх *Хх* 和汉语《h》（“哈”《hā》中的声母）相似。试发：ха-ху-хо-хи эх-ых。

II. 发音规则

当俄语词是由两个或两个以上的元音组成的时候，其中有一个元音是重读的，并把重音符号标在这个重读元音的上方，例如：па́па（爸爸），第一个元音 [а] 是重读元音，读得清晰、较长、较用力；而第二个元音 [а] 是非重读元音，要读得不清晰、较短、较弱。

试发：па́па, ма́ма, А́нна（重读元音为大写字母时不标重音符号），Анто́н, куда́, туда́, у́хо, у́ма, Инна, Дми́а, Ива́н, иду́, иду́т, па́пы, ма́мы,

ты́ква。

特别需要指出的是元音 [O] 在俄语词中不重读时，不发 [O]，而要发成不清晰、较短、较弱的 [a]。这一点中国人很不习惯，需要专门训练。

试发：он-оно́-она́-они́, дом-до́ма-дома́-домо́й
это́-э́та-э́тот, Москва́, вода́, фонта́н。

俄语词由于重音不同，意义也不同。例如 мука́ 是“面粉”的意思，而 му́ка 则是“痛苦”的意思。

II. 俄语陈述句语调

俄语陈述句表示一个句子意义的结束，用降调。如：

Это он. 这是他。

Это она́. 这是她。

Ма́ма до́ма. 妈妈在家里。

Фонетические упражнения 语音练习

一. 单音和音组：

1. а-а-а у-у-у о-о-о э-э-э и-и-и ы-ы-ы
2. ма-ам му-ум мо-ом эм-им ми-мы
3. па-ап пу-уп по-оп эп-ип пи-пы ба-бу-бо-
бэ-би-бы па-ба пу-бу по-бо пи-би пы-бы
4. на-ан ну-ун но-он эн-ин ни-ны
5. та-ат ту-ут то-от эт-ит ти-ты да-ду-до-
дэ-ди-ды та-да ту-ду то-до ти-ди ты-ды

6. фа-фх фу-уф фо-оф эф-иф фи-фы ва-ву-во-
вэ-ви-вы фа-ва фу-ву фо-во фи-ви фы-вы

7. са-ас су-ус со-ос эс-ис си-сы за-зу-зо-зэ-
зи-зы са-за су-зу со-зо си-зи сы-зы

8. ка-ак ку-ук ко-ок эк-ик ки га-гу-го-гэ-ги
ка-га ку-гу ко-го ки-ги ок-ох ак-ах ук-ух ха-
ху-хо-хи

9. ты мы вы сыт

二. 重音 (特别注意非重读元音 o 的发音)

па́па ма́ма А́нна А́нтон ба́за ва́за куда́ туда́
во́здух кусо́к И́нна Ива́н Дми́та иду́ идут па́пы
ма́мы ты́ква онó онí онá до́ма домо́й это́ этот
вода́ Москв́а мно́го пото́му на мосу́ пого́да мука́-
му́ка

三. 陈述句语调

1. Это па́па. 这是爸爸。
2. Он до́ма. 他在家。
3. Это ма́ма. 这是妈妈。
4. Она́ до́ма. 她在家。
5. Это дом. 这是房子。
6. Он там. 它在那里。(这句中的 он 指 дом (房子), 所以可译作: 它)。

7. Это Москва. 这是莫斯科。
8. Она тут. 她在这里。
9. Это фото. 这是照片。
10. Оно там. 它在那里。
11. Тут завод. 这里是工厂。
12. Вода и воздух. 水和空气。

Новые слова и выражения 生词和词组

1. это [名, 中] 这是
2. папа [名, 阳] 爸爸
3. он [代] 他
4. дома [副] 在家里
5. мама [名, 阴] 妈妈
6. она [代] 她
7. дом [名, 阳] 房子
8. там [副] 在那里
9. Москва [名, 阴] 莫斯科
10. тут [副] 在这里
11. фото [名, 中] 照片
12. оно [代] 它
13. завод [名, 阳] 工厂

[注: завод 中的 д, 要读作 т, 详见第二讲]

14. вода [名, 阴] 水

15. вóздух [名, 阳] 空气

第二讲 Занятие 2

I. 俄语字母和发音 (2)

Ⅰ. 发音规则 (2)

Ⅱ. 俄语疑问句语调

I. 俄语字母和发音 (2)

辅音 [й] Йй *Йй* 和汉语《у》(“牙”《уá》中的《у》) 近似, 振动声带。试发: май, дай, твой, свой, пой, домо́й, како́й。

元音字母 Яя *Яя*, Ёё *Ёё*, Юю *Юю*, Её *Её* 在词首或元音后面分别表示两个音: я [йа], ё [йо], ю [йу], е [йэ]。试比较: а-я, о-ё, у-ю, э-е。试发: я, я́сно, мо́я; ё моё, твоё, её; ю , даю , мою , твою , свою ; е, ей, моёй, своёй。

俄语辅音有两个特点, 第一个特点在第一讲中已经学了, 这就是清浊对应, 俄语中共有六对清浊对应的辅音; 第一讲中已学过五对, 这就是: п-б, т-д, ф-в, с-з, к-г。俄语中的清浊辅音是区别词义的, 所以必须发准, 否则会产生异义, 例如: па́па 意为“爸爸”; 而 ба́ба 意为“村妇”。